

Το Άγιον Όρος στη δίνη της ρωσικής εισβολής

Ποια θέση παίρνει η κάθε μονή και ποια συμφέροντα την καθορίζουν
19/04/2022 07:00

<https://www.makthes.gr/to-aghion-oros-sti-dini-tis-rosikis-eisvolis-548805>

Η Ρωσική εισβολή στην Ουκρανία έφτασε μέχρι την αυλή του Αγίου Όρους, επηρεάζοντας τη στάση πολλών μονών, αφού εκτός από τα πνευματικά και εκκλησιαστικά ζητήματα φαίνεται να μπαίνουν στο τραπέζι και άλλα συμφέροντα.

Το ρωσικό μοναστήρι

Πρώτο ρόλο σ' αυτή την υπόγεια, βουβή και αθέατη στους πολλούς σύγκρουση που εξελίσσεται στην αθωνική πολιτεία, κυρίαρχο ρόλο παίζει η Μονή Αγ. Παντελεήμονα, το ρωσικό μοναστήρι. Στην Ιερά Μονή Αγίου Παντελεήμονος εγκαταβιούν σήμερα περίπου 110 μοναχοί, (από 1.000 που έφταναν το 19^ο αιώνα) οι οποίοι αν και είναι στη συντριπτική τους πλειοψηφία ουκρανικής καταγωγής είναι «ρωσόφωνοι και ρωσικής συνείδησης» όπως λένε στο Άγιον Όρος. Επίσημα στη δύναμη του μοναστηριού είναι 70 μοναχοί αλλά στην πραγματικότητα είναι πολλοί περισσότεροι. Υπολογίζεται ότι ακόμα 50 ρωσόφωνοι μοναχοί υπάρχουν διάσπαρτοι σε διάφορες μονές.

Το 2016 ήταν μια σημαδιακή χρονιά για το μοναστήρι. Τον Νοέμβριο του 2016 κοιμήθη ο Ουκρανός ηγούμενος του μοναστηριού Ιερεμίας σε ηλικία 101 χρόνων. Από εκείνη τη στιγμή ξέσπασε ένας υπόγειος πόλεμος μεταξύ Ρώσων και Ουκρανών για τη διαδοχή. Η Μόσχα έδωσε το χρίσμα στον Ευλόγιο, 58 χρόνων τότε, ο οποίος υπηρετούσε σε Μετόχι της Μονής στην Κωνσταντινούπολη κι όχι στο Άγιον Όρος, γεγονός που θεωρήθηκε

Der Berg Athos im Strudel der russischen Invasion

Welche Position die einzelnen Klöster einnehmen und welche Interessen sie bestimmen

19/04/2022 07:00

Die russische Invasion in der Ukraine hat den Berg Athos eingeholt und beeinflusst die Haltung vieler Klöster, wo neben geistlichen und kirchlichen Fragen auch andere zum Vorschein kommende Interessen eine Rolle spielen.

Das russische Kloster

In diesem verborgenen, stummen und von vielen nicht bemerkten Konflikt, der sich in der Mönchsrepublik entwickelt, spielt das russische Kloster Panteleimonos die Hauptrolle. Im Panteleimon-Kloster leben heute etwa 110 Mönche (im 19. Jahrhundert waren es noch 1.000), die zwar mehrheitlich ukrainischer Herkunft sind, aber "russischsprachig und russischbewusst" sind, wie man auf dem Berg Athos sagt. Offiziell hat das Kloster 70 Mönche, aber in Wirklichkeit sind es viel mehr. Man schätzt, dass darüber hinaus es noch etwa 50 russischsprachige Mönche gibt, die in verschiedenen Klöstern leben.

2016 war ein schicksalhaftes Jahr für das Kloster. Im November 2016 verstarb der Abt des Klosters Jeremias, ein Ukrainer, im Alter von 101 Jahren. Von diesem Moment an brach ein unterirdischer Krieg zwischen den Russen und den Ukrainern um die Nachfolge aus. Moskau gab seinen Segen für den damals 58-jährigen Evlogios, was als Skandal angesehen wurde, weil dieser nicht auf dem Berg Athos diente, sondern in einem Gut des Klosters in Konstantinopel.

σκανδαλώδες.

Οι Ουκρανοί προέβαλαν την υποψηφιότητα του βοηθού του Ιερεμία, Μακάριου. Το μεγάλο «κόλπο» ήταν η αποχή. Από τους 103 μοναχούς ψήφισαν σχεδόν το ένα τρίτο. Οι 23 ψήφισαν το Ρώσο Ευλόγιο, έναντι 14 που ψήφισαν τον Ουκρανό Μακάριο. Η εκλογή του Ευλόγιου συνέπεσε με την περίοδο εκείνη κατά την οποία ο Πούτιν προσωπικά και Ρώσοι επιχειρηματίες προσπαθούσαν να καταστήσουν τη Μονή του Αγίου Παντελεήμονα παγκόσμιο σύμβολο των Ρώσων Ορθοδόξων.

Η θέση κάθε μονής

Η κάθε μονή ανάλογα με τα συμφέροντά της, τις ισορροπίες αλλά και τη θρησκευτική και εκκλησιαστική θεώρηση των πραγμάτων έχει δική της ανεξάρτητη «γραμμή».

Σύμφωνα με πηγές από το Άγιον Όρος η Μονή Ξενοφώντος ακολουθεί πολιτική ίσων αποστάσεων, εξισώνοντας ουσιαστικά θύτες και θύματα.

Υπέρ της Ρωσίας τάσσονται οι μονές Καρακάλου και Φιλοθέου. Η τελευταία άλλωστε πως θα μπορούσε να κάνει διαφορετικά... Οικονομικός αρωγός της είναι ο ίδιος ο πρωθυπουργός της Ρωσίας Μιχαήλ Μισούστιν και η οικογένειά του. Πέρυσι το Μάρτιο ο Ρώσος πρωθυπουργός έδωσε το παρών στις εκδηλώσεις της 25ης Μαρτίου για τα 200 χρόνια από την Επανάσταση του 1821. Μετά το επίσημο πρόγραμμα, μετέβη στο Άγιον Όρος. Ο κ. Μισούστιν επισκέφτηκε κατά το τυπικό τη μονή του Αγίου Παντελεήμονα και στη συνέχεια τη μονή Φιλοθέου, όπου πραγματοποιούνται έργα συντήρησης τα οποία σύμφωνα με πληροφορίες χρηματοδοτεί ο ίδιος και ο αδερφός του. Πηγές από το Άγιον Όρος επισημαίνουν στη «ΜτΚ» πως η οικογένεια του Μισούστιν καλύπτει σχεδόν το ένα τρίτο του κόστους των πολυδάπανων επισκευών και συντηρήσεων. Αυτή ήταν η δεύτερη

Die Ukrainer schlugen die Kandidatur von Makarios vor, der rechten Hand des verstorbenen Abts Jeremias. Der große "Trick" war Stimmenthaltung¹. Von den 103 Mönchen hat fast ein Drittel gewählt. 23 stimmten für den Russen Evlogios, während 14 für den Ukrainer Makarios stimmten. Die Wahl von Evlogios fiel in die Zeit, in der Putin persönlich und russische Geschäftsleute versuchten, das Panteleimon-Kloster zu einem weltweiten Symbol der russischen Orthodoxie zu machen.

¹ *Stimmberechtigte Mönche konnten bei der Wahl nicht dabei sein, da sie zu Arbeiten eingeteilt worden sind, bei denen sie unabhkmmlich sind, oder nicht im Kloster anwesend sein konnten.*

Die Lage der einzelnen Klöster

Jedes Kloster balanciert seine eigene, unabhängige "Linie" aus, je nach Interessenlage und Sicht der religiösen und kirchlichen Dinge.

Quellen vom Berg Athos zufolge verfolgt das Xenophontos-Kloster eine Politik gleicher Distanziertheiten und setzt Täter und Opfer im Wesentlichen gleich.

Die Klöster Karakalou und Filotheou stehen auf der Seite Russlands. Filotheou kann nicht anders... Finanziell wird das Filotheou-Kloster unterstützt vom Ministerpräsident der russischen Föderation, Michail Mischustin, und seiner Familie. Im vergangenen März nahm der Ministerpräsident an den Feierlichkeiten zum 200. Jahrestag der griechischen Revolution vom 25. März 1821 teil. Nach dem offiziellen Programm begab er sich auf den Berg Athos. Herr Mischustin besuchte das Panteleimon-Kloster und danach das Kloster Filotheou, wo Renovierungsarbeiten durchgeführt werden, die angeblich er und sein Bruder finanzieren. Quellen vom Berg Athos weisen die Zeitung „ΜτΚ“ darauf hin, dass die Familie Mischustin fast ein Drittel der Kosten für die teuren Reparaturen und Erhaltungsmaßnahmen trägt. Es war das zweite Mal, dass der Ministerpräsident den Berg Athos besuchte. Im September 2020 hatte er schon einmal das Panteleimon-Kloster und das Kloster Filotheou besucht und spendete Gesundheitsprodukte.

φορά που βρέθηκε στο Άγιον Όρος ο πρωθυπουργός της Ρωσίας. Το Σεπτέμβριο του 2020 είχε επισκεφθεί και πάλι τη μονή Αγ. Παντελεήμονα και τη μονή Φιλοθέου δωρίζοντας και υγειονομικό υλικό.

Το Βατοπαίδι, σύμφωνα με εκκλησιαστικές πηγές καταδικάζει τον πόλεμο και απαντάει με προσευχές υπέρ του τέλους της σύρραξης. Δεν είναι λίγοι όμως αυτοί που εκτιμούν πως Ρώσοι ολιγάρχες το έχουν εντάξει στη σφαίρα επιρροής τους, χωρίς πάντως να υπάρχουν στοιχεία γι' αυτό.

Στη Σιμωνόπετρα, οι Γέροντες κρατούν στάση ουδετερότητας αν και σε 3-4 κελλιά της μεγάλης Σκήτης της μονής, εγκαταβιούν περίπου 25-30 Ρώσοι και Λευκορώσοι μοναχοί.

Η μονή Μεγίστης Λαύρας καταγράφεται στο Άγιον Όρος ως «ουκρανόφιλη» αν και η διοίκηση της μονής δεν εκδηλώνεται.

Η μονή Ιβήρων επίσης δεν εκδηλώνεται, αν και είναι σε αντιπαράθεση με τη Ρωσία καθώς έχει εγείρει απαιτήσεις και διεκδικεί ένα «μετόχι» το οποίο βρίσκεται δίπλα στην «Κόκκινη Πλατεία» στην καρδιά της Μόσχας. Πρόκειται για το μετόχι του Αγίου Νικολάου το οποίο είχε κάνει δωρεά, το 1648, ο τσάρος Αλέξιος Μιχαήλοβιτς, πατέρας του Μεγάλου Πέτρου. Το μετόχι λειτουργούσε ως μοναστήρι ως το 1932, όταν ο Στάλιν το δήμευσε, ανατινάζοντας μάλιστα τον ναό. Ο ναός του Αγίου Νικολάου δεν υπάρχει, υπάρχει όμως το οικόπεδο στο οποίο είναι κτισμένες τέσσερις πεντάωροφες πολυκατοικίες, οι οποίες με βάση το παραχωρητήριο ανήκουν στη Μονή Ιβήρων. Πριν μερικά χρόνια ο ηγούμενος της Μονής πατέρας Βασίλειος επανέφερε το θέμα.

Το θέμα θεωρείται τόσο σημαντικό ώστε παραλίγο να δυναμιτίσει και να ακυρώσει την τελευταία επίσκεψη του Βλαντιμίρ Πούτιν στο Άγιον Όρος. Τελικά οι δύο πλευρές μετά από διαπραγματεύσεις

Laut kirchlichen Quellen verurteilt das Kloster Vatopedi den Krieg und reagiert mit Gebeten für das Ende des Konflikts. Es gibt jedoch viele, die glauben, dass russische Oligarchen das Kloster in ihren Einflussbereich gezogen haben, wofür es jedoch keine Beweise gibt.

Im Kloster Simonopetra nehmen die Väter eine neutrale Haltung ein, obwohl sich in 3-4 Kellien des Klosters etwa 25-30 russische und weißrussische Mönche leben.

Das Kloster Megisti Lavra wird auf dem Berg Athos als "ukrainophil" bezeichnet, jedoch äußert sich seine Führung nicht.

Auch das Kloster Ivron äußert sich nicht, obwohl es mit Russland im Streit liegt, weil es ein Klostergut (Metochi) in der Nähe des Roten Platzes im Herzen Moskaus beansprucht, und entsprechende Forderungen stellt. Es handelt sich um das Metochi "Heiliger Nikolaus", das 1648 von Zar Alexei Michailowitsch, dem Vater von Peter dem Großen, gestiftet wurde. Das Metochi diente als Kloster bis 1932, als Stalin es beschlagnahmte und sogar dessen Kirche sprengte. Das Metochi "Heiliger Nikolaus" gibt es nicht mehr, aber das Grundstück, auf dem vier fünfstöckige Wohnhäuser gebaut worden sind, die gemäß Abtretungsakte dem Kloster Ivron gehören. Vor einigen Jahren brachte der Abt des Klosters, Vater Basilios, das Thema erneut zur Sprache.

Das Thema wird als so brisant erachtet, dass es beinahe den letzten Besuch von Wladimir Putin auf dem Berg Athos gekostet hätte. In Verhandlungen kamen beide Seiten schließlich überein, die Immobilie gegen eine andere, ebenfalls im historischen Zentrum gelegene Immobilie, zu tauschen, doch nichts geschah.

κατέληξαν στην απόφαση να γίνει ανταλλαγή με άλλο ακίνητο επίσης στο ιστορικό κέντρο, χωρίς όμως να γίνει τίποτε.

Στη μονή Παντοκράτορος οι Γέροντες κρατούν στάση ουδετερότητας, φοβούμενοι, όπως λένε, να μην μπλέξουν σε πολιτικά παιχνίδια.

Το Χιλανδάρι, το λεγόμενο και σερβικό μοναστήρι, είναι αποστασιοποιημένο από τα γεγονότα, αλλά όλοι το χαρακτηρίζουν «ρωσόφιλο» εξαιτίας και της στάσης που τηρεί απέναντι στη Ρωσία η Σερβική κυβέρνηση.

Στάση ουδετερότητας προσπαθεί να τηρήσει και το Κουτλουμούσι, το οποίο όμως έχει υπό την προστασία του 6-7 Ρώσους μοναχούς σε «εξαρτήματα» (μικρούς ναούς) που διατηρεί.

Αντίθετα η μονή Εσφιγμένου κρατάει στο θέμα, σθεναρή στάση κατά της Ρωσίας και της εισβολής στην Ουκρανία. Ο Ηγούμενος της μονής αρχιμανδρίτης κ. Βαρθολομαίος μιλάει ανοικτά κατά της Ρωσικής εισβολής, ευθυγραμμισμένος με τη στάση που τηρεί στο θέμα και ο Οικουμενικός Πατριάρχης.

Για τη μονή Αγίου Παύλου υπάρχει η αίσθηση πως κλίνει υπέρ της Ρωσίας... Αίσθηση που ενισχύεται από ένα γεγονός που συνέβη το 2014. Μεταξύ των πολύτιμων κειμηλίων που φυλάσσονται στη Μονή ξεχωρίζουν τα Τίμια Δώρα που προσέφεραν οι τρεις Μάγοι στο Θείο Βρέφος. Τα Δώρα αυτά σύμφωνα με την εκκλησιαστική παράδοση είναι χρυσός, λίβανος και σμύρνα.

Ο χρυσός βρίσκεται υπό την μορφή 28 επιμελώς σκαλισμένων επίπεδων πλακιδίων, διαφόρων σχημάτων (παραλληλογράμμων, τραπεζοειδών, πολυγώνων κ.τ.λ.) και διαστάσεων περίπου 5 εκ. x 7 εκ.

Ο λίβανος και η σμύρνα διατηρούνται ως

Im Kloster Pantokratoros nehmen die Väter eine neutrale Haltung ein, da sie sich, wie sie sagen, nicht in politische Spiele einmischen wollen.

Chilandar, auch serbisches Kloster genannt, distanziert sich von den Ereignissen, wird aber von allen als russenfreundlich eingestuft, wegen der Haltung der serbischen Regierung gegenüber Russland.

Das Kloster Koutloumousiou versucht ebenfalls, eine neutrale Haltung einzunehmen, obwohl es 6 bis 7 russische Mönche in vom Kloster unterhaltenen Anwesen unter seiner Obhut hat.

Im Gegensatz dazu stellt sich das Kloster Esfigmenou entschieden gegen Russland und den Einmarsch in der Ukraine. Der Abt des Klosters, Archimandrit Bartholomaios, spricht sich offen gegen die russische Invasion aus und steht damit im Einklang mit der Haltung des Ökumenischen Patriarchen in dieser Frage.

Vom Kloster Agiou Pavlou ist anzunehmen, dass es eher auf der Seite Russlands steht. Diese Annahme wird genährt durch ein Ereignis im Jahr 2014. Unter den kostbaren Reliquien, die im Kloster aufbewahrt werden, stechen die Heiligen Gaben hervor, Weihrauch, Gold und Myrrhe, welche die Heiligen Drei Könige dem göttlichen Kind dargebracht haben.

Das Gold besteht aus 28 sorgfältig gearbeiteten flachen Plättchen verschiedener Formen (Parallelelogramme, Trapeze, Polygone usw.) in einer Größe von etwa 5 x 7 cm.

Der Weihrauch und die Myrrhe sind als Mischung von 62 kugelförmigen Perlen der Größe einer kleinen Olive erhalten.

μείγμα υπό την μορφή 62 σφαιρικών χανδρών μεγέθους μικρής ελιάς.

Το 2014 ο πολύτιμος αυτός θησαυρός βγήκε από την Ιερά Μονή για να εκτεθεί σε ναούς στη Ρωσία, στην Ουκρανία και στη Λευκορωσία. Την έκθεση και τη μεταφορά των πολύτιμων κειμηλίων φαίνεται να οργάνωσε το ρωσικό ίδρυμα «Άγιος Βασίλειος» ιδρυτής του οποίου είναι ο Ρώσος ολιγάρχης Κωνσταντίν Μαλοφέγιεφ. Είναι ο ίδιος άνθρωπος που κατηγορήθηκε από τις αμερικανικές αρχές πως προσπάθησε να στήσει δίκτυο μέσω ενημέρωσης και στην Ελλάδα για τον επηρεασμό της κοινής γνώμης υπέρ της Ρωσίας. Ο Μαλοφέγιεφ είναι στις μαύρες λίστες των αμερικανών από το 2014 αφού δύο άνθρωποι του βρέθηκαν να ηγούνται των αυτονομιστών του Ντονέτσκ.

Ο ένας ήταν ο διευθυντής του γραφείου του Alexander Borodai, ο οποίος είχε διατελέσει και πρωθυπουργός της αυτοανακηρυχθείσης Λαϊκής Δημοκρατίας του Ντονέτσκ.

Ο άλλος ήταν ο Igor Strelkov στρατιωτικός ηγέτης και πρώην υπουργός Άμυνας των αυτονομιστών. Όπως είχε πει ο ίδιος ο Μαλοφέγιεφ σε μία συνέντευξή του στη δημοσιογράφο Μαρία Καρχιλάκη «ο Strelkov μας βοήθησε με την ασφάλεια, όταν φέραμε εδώ τα Δώρα των Μάγων από το Άγιον Όρος».

***Δημοσιεύθηκε στη "ΜτΚ" στις 17.04.2022**

Im Jahr 2014 wurde dieser kostbare Schatz aus dem Kloster gebracht, um in Kirchen in Russland, der Ukraine und Belarus ausgestellt zu werden.

Die Ausstellung und die Überführung dieser wertvollen Reliquien wurden offenbar von der russischen Stiftung "Фонд святителя Василия Великого (Stiftung Heiliger Basilios der Große)" organisiert, deren Stifter der russische Oligarch Konstantin Malofejew ist. Er ist derselbe Mann, der von US-Behörden beschuldigt wurde, versucht zu haben, ein Mediennetzwerk in Griechenland aufzubauen, um die öffentliche Meinung zugunsten Russlands zu beeinflussen. Malofejew steht seit 2014 auf der schwarzen Liste der USA, weil zwei seiner Leute als Anführer der Donezker Separatisten identifiziert wurden.

Einer von ihnen war Büroleiter von Alexander Borodai, welcher auch als Premierminister der selbsternannten Volksrepublik Donezk fungierte.

Der andere ist Igor Girkin alias Igor Strelkov, ein militärischer Führer und ehemaliger Verteidigungsminister der Separatisten. Wie Malofeyev selbst in einem Interview mit der Journalistin Maria Karchilaki sagte, "half uns Strelkov bei der Gewährleistung der Sicherheit, als wir die Gaben der Heiligen Drei Könige vom Berg Athos hierher brachten".

*Veröffentlicht in " ΜτΚ " am 17.04.2022
Makedonia (ΜτΚ) ist eine in Thessaloniki erscheinende griechische Tageszeitung